Maatalouden Erikoisyhdistysten liiton esitys eduskunnan valtionvarainvaliokunnan maatalousjaostolle 25.10.2017

Asia: HE 134/2016 vp Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2018 Teema: Mom. 30.10.50 Valtionapu maaseudun elinkeinojen kehittämiseen

Tausta

Useat maataloustuottajat kamppailevat maksuvalmiusongelmien kanssa ja tilojen kannattavuus on heikko. Vaikeuksiin joutuneet tilat ovat usein aktiivisia, paljon investoineita, mutta yllättävistä markkinamuutoksista kärsiviä tiloja, jotka tarvitsevat apua tilan johtamiseen ja tuotantoprosessien kehittämiseen muuttuneessa tilanteessa.

Suomessa on ryhmä merkittäviä maatalouden erikoisneuvontaa valtakunnallisesti tarjoavia yhdistyksiä, jotka ovat organisoituneet Maatalouden Erikoisyhdistysten liitoksi. Nämä yhdistykset ovat keskittyneet jonkin erityisen tuotantosuunnan, kuten siipikarjan, puutarha- tai turkistuotannon neuvontaan tai jonkin erityisen toiminnan kuten Faba eläinaineksen ja Työtehoseuratyön tuottavuuden, yrittäjyyden ja työergonomian parantamiseen. Nämä erikoisneuvontaa antavat tahot ovat aktiivisesti mukana tuottajien arjessa ja ovat kehittäneet omaa erikoisosaamistaan, jotta pystyisivät mahdollisimman tehokkaasti palvelemaan asiakkaitaan.

Toiminnan tavoite ja toimenpiteet

Erikoisneuvonnan toimenpiteiden tavoitteena on parantaa neuvonnan kohteena olevien tilojen toiminnan edellytyksiä. Käytännössä tämä tapahtuu monipuolisesti eri yhdistysten osaamisen hyödyntämisellä.

Esimerkiksi:

- **Faba** tarvitsee lisärahoitusta turvatakseen nautakarjatilojen eläinaineksen jalostuksen kattavat palvelut myös harvaanasutuilla alueilla. Eläinaineksen jalostuksen tehokkuus on kolminkertaistunut 8 viime vuoden aikana. Nykyisen DNA pohjaisen genomisen jalostuksen läpimurron kumulatiivinen vaikutus kasvattaa karjatilojen tuottavuutta voimakkaasti vuoteen 2025 saakka. Menetelmät ovat myös muuttuneet ja näiden menetelmien käyttöönotto vaatii vahvaa neuvontaa. Menetelmien käyttöönotolla voidaan parantaa kotieläintilojen kannattavuutta. Genominen jalostus parantaa myös karjatalouden ympäristöystävällisyyttä. Lisärahoitusta tarvitaan myös lypsykarjan alkuperärotujen jalostuksen ylläpitämiseksi. Ne eivät vastaa nykyisiin tuottavuusvaateisiin, jolloin eläinmäärä vähenee ja jalostuksen ylläpito vaikeutuu osana normaalia toimintaa.
- **Puutarhaliitto ry** pitää tärkeänä, että puutarha-alan, voimakkaasti kehittyvän elinkeinon, neuvonnan valtionavustusta ei leikata. Puutarhaliitto haluaa korostaa, että erityisesti sen laatutyöhön, kasvinsuojeluun, vieraslajien torjuntaan, ilmastonmuutoksen hidastamiseen sekä energianeuvontaan tarvitaan edelleen pitkällä tähtäimellä yhteiskunnan avustusta. Hyödyt ovat moninaiset ja yhteiskunnalliset. Yksityisen rahoituksen avulla kaikkia näitä toimintoja ei ole mahdollista ylläpitää, vaan niitä joudutaan nykyisestä karsimaan rahoitusvajeen vuoksi.

- Suomalainen siipikarjatuotanto kasvaa kulutuksen kasvun siivillä. Alan rakennemuutos etenee ja esimerkiksi kananmunasektorilla uusiin tuotantomuotoihin siirtyminen edellyttää **Suomen Siipikarjaliitto ry:ltä** laaja-alaista neuvontaa. Kananmuna-ala on Siipikarjaliiton koordinoimana aloittanut alan vientiyhteistyön mahdollisuuksien selvittämisen sekä EU:n sisä- että ulkomarkkinoille. Viennin laajentuminen edellyttää munantuotannon kansallisen tuotantotavan todennettavuutta, joten alan on aloitettava laatujärjestelmän laajentaminen tilatasolle saakka. Siipikarjaliitto tarvitsee lisärahoitusta luodakseen laatujärjestelmän sekä työkalun siipikarjatilojen bioturvariskien kartoittamiseen.
- **Suomen Turkiseläinten Kasvattajain Liitto ry** jatkaa tuottajien neuvontaa usealla eri osa-alueella, erityisesti liitto tulee keskittymään jalostusneuvontaan ja koko jalostuksen uudelleen organisointiin. Tähän liitto tarvitsee lisärahoitusta. Turkisten hinta on laskenut huutokaupoissa ja moni tuottaja on taloudellisesti ahtaalla. Tuottajien tueksi luodaan koulutettujen tukihenkilöiden verkosto. Lisäksi tuottajien käyttöön kehitetään budjetointityökalu, jonka pyrkimyksenä on talouden pitkän tähtäyksen suunnittelu ja tuotannon sopeuttaminen eri markkinatilanteita vastaavaksi. Eläinten terveydenhuoltojärjestelmä Furevan piiriin pyritään saamaan lisää tiloja ja kouluttamaan eläinlääkäreitä järjestelmän käyttäjiksi (tällä hetkellä n. 150 tilaa mukana). Yhteiseurooppalainen eläinten hyvinvointimittaristo WelFur viedään tilatasolle Suomessa vuoden 2017 alusta ja on käytössä täysimääräisenä 2020. Tämä myös vaatii liitolta lisäresurssointia.
- **Työtehoseura** tarvitsisi lisärahoitusta maatilojen kehittämisohjelmaan, joka kohdistettaisiin tilapäisissä kannattavuusongelmissa oleville tiloille, joilla tuotantoprosesseja järkeistämällä ja työn tuottavuutta kasvattamalla ja käytettävissä olevia kapasiteetteja optimaalisesti hyödyntämällä kannattavuutta voitaisiin parantaa 10–20 %. Kehittämisohjelmalla parannettaisiin tilojen työn tuottavuutta, kasvatettaisiin yrittäjien liiketoimintaosaamista ja kehitettäisiin tilojen yhteistyötä toiminnan kehittämisessä. Lisäksi Työtehoseura on käynnistämässä, jos rahoitus on saatavissa, koko ruokaketjun toiminnan hyväksyttävyyttä parantavan ”Kansallisen Päättäjien Ruoka-akatemia” -konseptin, johon haetaan erillisrahoitusta. Alan toimijat pitävät konseptia erittäin tarpeellisena.
- Luomutuotanto on kasvava maa- ja elintarviketuotannon ala ja luomutuotantoon siirtyvät viljelijät tarvitsevat neuvonta-apua, jota **Luomuliitto** antaa mm. tuottamalla ammatillisesti korkeatasoista Luomulehteä, järjestämällä valtakunnallisia Luomupäiviä, seminaareja ja muita tilaisuuksia sekä tuottamalla asiantuntijapalveluja ja mentoritoimintaa viljelijöille. Luomualan koko ajan kasvaessa Luomuliitto tarvitsee lisärahoitusta erityisesti asiantuntijapalvelujen tarjoamiseen ja mentoriverkoston ja -toiminnan ylläpitämiseen ja kehittämiseen.

Esitys

Suomi tarvitsee toimintaa kehittäviä ja investoivia maa- ja puutarhatiloja. Nämä tilat taas tarvitsevat erikoisneuvontaa, jotta pystyisivät kääntämään tuottavuuskehityksensä suunnan ja parantamaan kannattavuuttaan tehostamalla toimintaansa. Erikoisneuvonnalle on tärkeää, että sen erityispiirteet otetaan huomioon neuvonnan suunnittelussa. Neuvo 2020 määrärahojen täysimääräisen hyödyntämisen esteenä on uusien neuvojien joustava liittäminen järjestelmään.

Esitämme, että valtionvarainvaliokunnan maatalousjaosto huomioisi erikoisneuvonnan tarpeen tässä maatalouden kriisitilanteessa. Pyydämme huomioimaan näiden yleishyödyllisten järjestöjen toteuttaman maatalouden erikoisneuvonnan tarpeet muiden neuvontajärjestöjen ohella ja kohdistamaan erikoisneuvonnalle 400 000 € lisärahoitusta vuodelle 2018. Lisärahoituksella pystyttäisiin parantamaan ahdingossa olevien tilojen kannattavuutta toimintaa kehittämällä.

Maatalouden Erikoisyhdistysten liiton puolesta

Helsingissä 24.10.2017

Antti Latva-Rasku
Toimitusjohtaja
Faba osk
+358 400 342 039
antti.latva-rasku@faba.fi

Timo Taulavuori
Toimitusjohtaja
Puutarhaliitto – Trädgårdsförbundet
+358 40 745 3005
timo.taulavuori@puutarhaliitto.fi

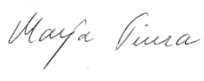

Marja Tiura
Toiminnanjohtaja
Suomen Turkiseläinten Kasvattajain Liitto ry
+358 50 511 3060
marja.tiura@profur.fi

Juha Ojala
Toimitusjohtaja
Työtehoseura Oy
+358 50 567 3908
juha.ojala@tts.fi

Pirjo Siiskonen

Pirjo Siiskonen
Hallituksen puheenjohtaja
Luomuliitto
+358 440 752 755
pirjo.siiskonen@helsinki.fi

Hanna Hamina
Toiminnanjohtaja
Suomen Siipikarjaliitto ry
+358 50 573 0773
hanna.hamina@siipi.net